

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Pomorskiej Służby Polej
7-100 Toruń, ul. Admirała Grotkowskiego 93, tel. 0046 56 65 65
e-mail: f.zawacka@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 8705047
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 00

adres:
ul.
Grotkowskiego

Toruń
AK

†† Rydygier Marianna
z d. Muzolewska
ps. „Basia”

UK: 542/542 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Rydygier Stanisław
T: K-542/542 Tom.....
Tomu AK

I./1. Relacja k. 35.1-3

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 35.1-3

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 5

VI. Fotografie

obraz ikonografii

I1/ R e l a c j a

- relacja własna Marianny Rydygier z dnia 13 VII 1982r
str. 1-5. *MA* z Arch. E. Zawackiej k. 2 s. 1-2
- relacja przepisana 12. 06. 2012 r.
przez H. Gardzielowską, mpis k. 1 s. 3

Relacja żołnierza Armii Krajowej

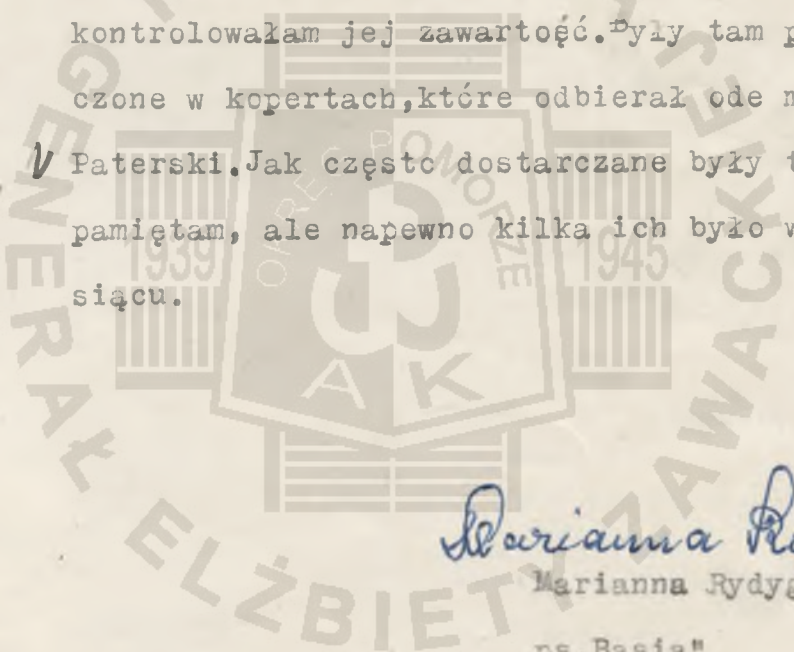
Marianny Rydygier z d. Muzalewskiej, urodz. 19.2.1917r.
w Toruniu z ojca Leonarda i matki Pauliny z d. Kraszuc-
kiej. Od urodzenia i do dnia dzisiejszego mieszkam w
Toruniu przy ul. Krótkiej 10. Jestem ^{żoną} mężatką od 14.6.1943r.
mam 5-rodzici. Wykształcenie średnie.

Przed 1939r. pracowałam w Biurze Rachunkowości Rolniczej w
w Toruniu, ul. Bydgoska 96, jako księgowa. W czasie oku-
pacji byłam ekspedientką w piekarni A. Soutschek w Toruniu,
ul. Podgórna 13 i w piekarni F. Latzke w Toruniu, J. Nowickie-
go 173. Po wojnie zatrudniona byłam w Pomorskiej Skład-
nicy Księgarskiej w Toruniu, Stary Nyrek ^{Pruski} 4 w charakterze
księgowej. Później nie pracowałam, gdyż zajmowałam się
wychowaniem dzieci.

walczyłam do Armii Kraj.
Od kwietnia 1943r. do 30 marca 1944r. tj. do czasu przer-
wania akcji konspir. i po aresztowaniu przez "Gestapo"
niektórych członków naszej grupy. Przysięgę składałam
przed moim przywódcą Kazimierzem Paterskim, zam. w Toruniu

przy ul. Fiskowej 15, który także był aresztowany i wywieziony do obozu koncentr.

Praca moja polegała na tym, że posiadałam skrzynkę pocztową, umieszczoną na drzwiach mojego mieszkania, znajdującego się na I piętrze. Skrzynka ta była przeznaczona między innymi do korespondencji tajnej organizacji AK, wrzucanej przez nieznane mi osoby. Klucz od skrzynki był wyłącznie w moim posiadaniu. Codziennie kontrolowałam jej zawartość. Były tam przesyłki umieszczone w kopertach, które odbierał ode mnie Kazimierz Paterski. Jak często dostarczane były te przesyłki nie pamiętam, ale napewno kilka ich było w każdym miesiącu.

Marianna Rydygier
Marianna Rydygier
ps. Basia"

Pomni 13. vii. 1982.

Relacja żołnierza Armii Krajowej

Marianny Rydygier z d. Muzalewskiej, urodz. 19.2.1917r. w Toruniu z ojca Leonarda i matki Pauliny z d. Krasuckiej. Od urodzenia i do dnia dzisiejszego mieszkam w Toruniu przy ul. Krótkiej 10. Jestem mężatką od 14.6.1943r. za męża z Franciszka mam 5-ro dzieci.

Wykształcenie średnie.

Przed 1939r. pracowałam w biurze Rachunkowości Rolniczej w Toruniu, ul. Bydgoska 96, jako księga. W czasie okupacji byłam ekspedientką w piekarni A. Soutschek w Toruniu, ul. Podgórna 13 i w piekarni F. Latzke w Toruniu, J. Nowickiego 173. Po wojnie zatrudniona byłam w Pomorskiej Składnicy Księgarskiej w Toruniu, Stary Rynek 4 w charakterze księgowej. Później nie pracowałam, gdyż zajmowałam się wychowywaniem dzieci.

Od kwietnia 1943r. do 30 marca 1944 należałam do Armii Krajowej tj. do czasu przerwania akcji konspiracyjnej i po aresztowaniu przez „Gestapo” niektórych członków naszej grupy.

Przysięgę składałam moim przywódcą Kazimierzem Paterskim, zam. w Toruniu przy ul. Piaskowej 15, który także był aresztowany i wywieziony do obozu koncentr.

Praca moja polegała na tym, że posiadałam skrzyneczkę pocztową, umieszczoną na drzwiach mojego mieszkania, znajdującego się na I piętrze. Skrzynka ta była przeznaczona między innymi do tajnej korespondencji AK, wrzucanej przez nieznane mi osoby. Klucz od skrzynki był wyłącznie w moim posiadaniu. Codziennie kontrolowałam jej zawartość. Były tak przesyłki umieszczone w kopertach, które odbierał ode mnie Kazimierz Paterski. Jak często dostarczane były te przesyłki nie pamiętam, ale na pewno kilka ich było w każdym miesiącu

Marianna Rydygier
ps. „Basia”

Toruń 13. VII. 1982r.

Przepisane 12.06.2012 Gardzielewska Marta

Przebieg z opisem

ELŻBIETY ZAWACKIEJ

II. Materiały uzupełniające relacje -
/ - Rydgiów Marianusz w d. Musalerska:

1. Nota biograficzna Barbary Skrobachiej,
mpis, kop. k. 1 6, 1

2. Nota biograficzna autorstwa
Michała Ojczyka z 8.03.2001, mpis
ksero k. 1 5, 2

3. Nota biograficzna, Biuletyn FRBRK,
m 2(47)2007, s. 68, kserokop. k. 1 6, 3

zyszczenie (1947) d. moste 1 f

RYDYGIER Marianna z d. Muzalewska ps. "Basia" łączniczka Gar. AK w Toruniu
niu.

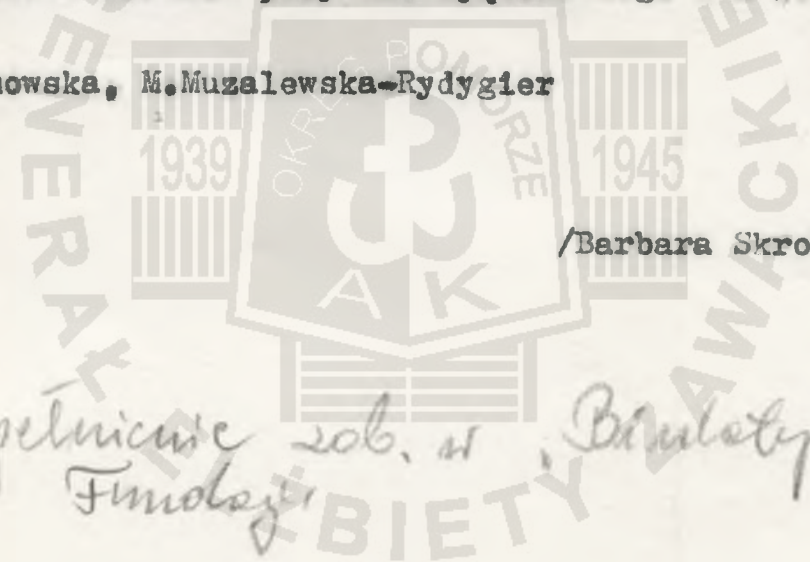
Ur. 19.02.1917 r. w Toruniu, córka Leonarda - rzeźnika i Pauliny
z d. Krasucka. Ukończyła szkołę wydziałową w Toruniu, Pracowała
w Biurze Rachunkowości Rolniczej w Toruniu jako księgowa. W czasie
okupacji była sprzedawczynią w piekarni.

W kwietniu 1943 r. została zaprzysiężona przez Kazimierza Pałewskie-
go ps. "Zbyszek" szefa łączności Gar. AK w Toruniu. W swoim mieszkaniu
na drzwiach przy ulicy Krótkiej 10 w Toruniu znajdowała się skrzynka,
która była wykorzystana do tajnej korespondencji AK. Klucz od skrzy-
nki był w posiadaniu M. Rydygier.

Pocztę odbierał Kp Paterski "Zbyszek". Działalność ta trwała ~~do~~ 30. ~~10~~.
1944 r. do czasu aresztowania K. Paterskiego, które nastąpiło

14.06.1943 r. wyszła za mąż za Franciszka Rydygiera. Po wojnie
pracowała jako księgowa w Pomorskiej Składnicy Księgarskiej w Toru-
niu. Przestała pracować zawodowo ze względu na wychowanie 5-dzieci.
Obecnie mieszka w Toruniu przy ul. Pajakowskiego 6 m 5. Jest wdową.

APAK, - M. Gumowska, M. Muzalewska-Rydygier

/Barbara Skrobacka/

*Małpełnicowe sob. w "Białostoku"
Fundacja "BIETY"*

RYDYGIER Marianna z d. Muzalewska ps "Basia" łączniczka - żołnierz AK w Toruniu.

Urodzona 19¹⁹ II 1917r. w Toruniu, córka rzeźnika Leonarda i Pauliny z d. Kraszucka.

Przed wojną pracowała /do 1939r/ w Biurze Rachunkowości Rolniczej w Toruniu , ul. Bydgoska 96 jako księgowa. W okresie okupacji pracowała jako ekspedientka w piekarni na ul. Podgórnej i ul. Szosa Chełmińska w Toruniu .

W kwietniu 1943r została zaprzysiężona do AK przez Kazimierza Paterskiego ps "Zbyszek" szefa łączności gar AK Toruń.

Była łączniczką AK gar. Toruń . Odbierała pisemne meldunki i korespondencję ~~xxxxxxxkixxxx~~ ~~xxxxxxxkixxxx~~ dostarczane przez nieznaną jej osobę do skrzynki pocztowej umieszczonej ^{na drzwiach} na ~~451~~ drzwiach. Otrzymane materiały konspiracyjne przekazywała K. Paterskiemu .do 30 III 1944 /do chwili jego aresztowania / .

W 1943r wyszła za mąż za Franciszka Rydygiera i z tego małżeństwa miała 5-cioro dzieci.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Mieszka obecnie na ul. Pająkowskiego 6 m 5 w Toruniu tel. 65 -53 -266

Przed wojną ukończyła 6-cio letnią Szkołę Wydziałową której , siedziba znajdowała się w Toruniu przy Placu Katarzyny .

telef. ustal. z M. Rydygier 16 III 1979

[Signature]
2718 8 III 2001
Zmiana 30.06.2003r. J.

3

Dnia 30 VI 2003 r. zmarła **MARIANNA RYDYGIER** z d. Muzalewska ps. „Basia”. Urodziła się 19 II 1917 r. w Toruniu w rodzinie Leonarda i Pauliny z d. Kraszuckiej. Ukończyła szkołę wydziałową i do 1939 r. pracowała jako księgowa w Biurze Rachunkowości Rolniczej w Toruniu. W czasie okupacji była ekspedientką, początkowo w piekarni przy ul. Podgórnej, a potem przy ul. Szosa Lubicka. Do Armii Krajowej została zaprzysiężona razem z Marią Gumowską ps. „Zosia” w kwietniu 1943 r. przez Kazimierza Paterskiego ps. „Zbyszek”, szefa łączności Inspektoratu AK Toruń w jej mieszkaniu przy ul. Krótkiej 10. Od tego czasu do 30 III 1944 r. odbierała konspiracyjną pocztę wrzucaną do skrzynki na drzwiach mieszkania, którą przekazywała K. Paterskiemu.

Po wojnie pracowała jako księgowa w Pomorskiej Składnicy Księgarskiej w Toruniu. Odznaczona m. in. Medalem Wojska i Krzyżem Armii Krajowej.

Elżbieta Skerska

T. 2-542/542 Pom. Tomii

Rydygier Marianna
1/4. Karty informacyjne
k. 5

542/P

AV
Tarnob

Rydziński Marianus z d. Mazalewski
ur. 19.2.1917. w Tarnobu z ojca Leonarda Pauliny
z d. Kraszewich.
zam. ul. ~~Bajpolska~~ Książka 10
do AK od 1.1.1943 - do 30.9.1945. do czasu wyjazdu m. G. 1943
ze Francuskiej Rydzickiej
przyjęte służące przed Karimierzem Patetzkim.
pozostate służące pozostały z którym przeżył
prekazywania Patetzkim.

OKAK 26599 27 09 83
OMW 29815 27 12 83

542/?
AK 2
3. Torun

1.

2.

4. Rydygier Marianna 5. z d. Muzalewska

6. 7. Rydygier

8. Leonard Paulina 9. ar. 19. 2. 1917r. w Toruniu
z d. Kraszueks

10. Torun, ul. Krotka 10 11.

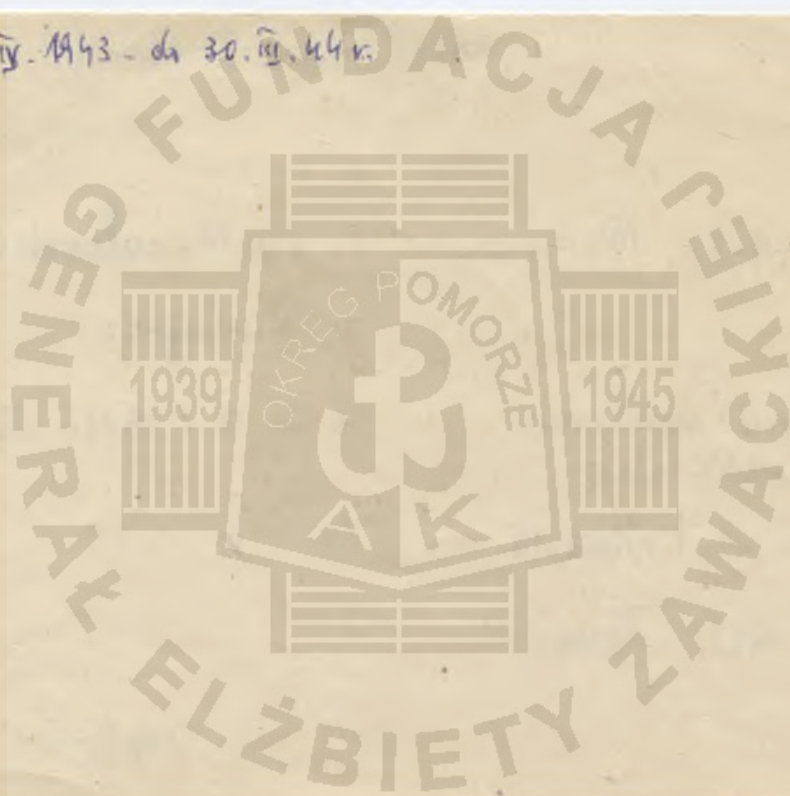
12. Rel. własna

Verde

3

R 82

AK od 15. 11. 1943 - do 30. 11. 1944 r.

Rydygier
Miszalewka Maria
od IV 1943 Rydygierowa
materiał do BK od IV 43, zaproszenie
przez Paterkię razem z Gmurką na ul. Książ
prowadzić skrytkę kontaktową
przebieg dla Paterki, ul. Krótka 10
inf Gmurka ul. VI 82

Tomin

3

4
M. Rydygier - Muzealnica
posledni w dniu 29. IV. 95, ze pomysly
wobec K. Patroski "Zbyszek" i inny
w kierunku om. aut. krotkiej 10
w 5 min. Reson z 1945 byla lei
zapomniana pr. Gumbolski pr.
Zosia
B. Jurek
" 2. V. 1995

5

++ Rydygier Marianne
z d. Kuzaleska
ps. "Basia"

Tomu
AK 5

Nota biograficzna.

zob. "Biuletyn FRP AK", Tomu 2004,
m 2, s. 68

AK. II, 105

poz. 542/P
data wpływu VII-82

Fotka W
Korskiego

Toruń

26 599 27 09 83
29 815 27 IX 83

Rydygier Marianna - zd. Muzaleska

RYDYGIER Marianna

